

מהם היה מתגאה במטה של שבטו, שנמצא עליו כתב ידו של משה המעיד עליו, שרצה לשמש בבית המקדש וכנ"ל.

(כה) ויאמר ה' אל משה השב... למשמרת. ובמן נצטוה אהרן להניח צנצנת מן לפני העדות למשמרת? וי"ל שהמן ירד בזכות משה ולא נאה לפניו, שהוא יהי' המניח את המן למשמרת. וכאן שהמטה הי' לסלק תלונות ב"י מעל כהונתו של אהרן, לא נאה הי' לאהרן להניח את המשמרת הזאת. עוד י"ל שאת המן הניח אהרן טרם שנצטוה: "ואל יבא בכל עת אל הקדש", אבל את המטה א"א הי' לאהרן להניח בקה"ק, והניחו משה, שהוא היה רשאי לבא שם בכל עת, וכמבואר ביל"ש ח"א ר' תקע"א.

(כו) כן עשה. על כפל הלשון עיי' להלן.

(כז) ויאמרו ב"י אל משה לאמר הן גוענו. למה לא אמרו זאת תיכף כאשר הוציא את המטות מלפני ה' וכ"א לקח מטהו, ולמה חכו עד אשר נצטוה להשיב את מטה אהרן אל קה"ק? וי"ל שהי' הדבר לפלא בעיניהם, שהמטה, הנועד לאזהרה ו"לאות לבני מרי", מצניעים אותו בקה"ק, מקום שאין איש מהקהל בא שמה (ולפיכך נאמר "כן עשה", שלא התחשב בטענת ב"י), וטענו שמעתה "כלנו אבדנו", שהרי אין ה"אות" במקום שמותר לבוא ולראותו, ו"כל הקרב הקרב אל משכן ה' — כדי לראות פרחיו ושקדיו של מטה אהרן — ימות", ואם לא יקרב יעלה על לבו לעורר על הכהונה וימות ויגוע כקרח ועדתו, וממילא נשאלת השאלה: "האם תמנו לגוע?" והטעם לזה א"ל, ש"נס", המתמיד ונראה לעין כל זמן

רב, נעשה בעיני העם לדבר טבעי ופוסק מלעשות רושם; משא"כ המטה הפלאי המונח בקה"ק, אם יוציא אותו בשעת מרידה (שאו מותר לכנוס כמו בשעת תיקונים), יעשה רושם על "בני מרי".

(א) ויאמר ה' אל אהרן. בפ' זו נאמרו העבודות, שה' מטיל על אהרן ובניו: "אתה ובניך... תשאו את עון המקדש... את עון כהנתכם... ושמרתם את משמרת הקדש ואת משמרת המזבח". ופ' זו נאמרה ב"ויאמר", באמירה רכה: לעומת זאת הפ' הבאה, המדברת מזכויותיו של אהרן ובניו: "ואני הנה נתתי לך את משמרת תרומתי... כל קרבנם לכל מנחתם...". — פרשה זו נאמרה דוקא ב"וידבר", בדיבור הקשה... וזה נגד הנהוג; והיה ראוי לצות את אהרן ובניו על עבודתם ב"וידבר", באמירה קשה, למען לא יתרשלו בה, אבל על הזכות, על מתנות כהונה, די היה לומר לו באמירה קלה ורכה, כי לפי טבע האדם, ישמור בעצמו על טובתו ופרנסתו... אבל ידע צדיק (צדיקו של עולם) נפש אהרן ובניו (הכהנים, שיצא להם שם "זריזין" בכל הדורות), שיעשו את המוטל עליהם בדיבור הקל ודי להם בלשון "ויאמר". אבל את הזכויות הם מקבלים רק מחמת ציווי הבורא ית', "הוצנעוים מושכין את ידיהם", ורק מפני שאכילת קדשים מצוה ואכילת חטאת מכפרת על הבעלים, היו הכהנים אוכלים בשר עד כדי... מחלת מעיים. ולפיכך נאמרו זכויותיהם של הכהנים בדיבור הקשה...

(ג) ומשמרת כל האהל. טעם לשמירה זו כתבו הרא"ש והראב"ד והמפרש בתחילת מס' תמיד, שכבוד לבית

שומרים אותו, כמו פלטין של מלך ולפיכך שומרים אותו ביום ובלילה, שאילו היה הטעם מפני גנבים די היה בשמירה בלילות. והרמב"ם פ"ח מה' תב"ח הא"ב כתב, ששמירת המקדש היא כבוד לבית ואינו דומה פלטרין שיש עליו שומרים לפלטרין שאין עליו שומרים. ואעפ"כ סיים, ששמירה זו נצטוה כל הלילה. ורבים תמהו עליו ע"ז. המל"מ תמה על המפרש לתמיד, שכתב שיש שומרים אותו גם ביום. אבל גם הרא"ש שם כתב, שאין להסיח דעת מבית המקדש לא ביום ולא בלילה. והביא רא"י לזה מהאמור במ"ב (י"א), שיהודע הכה"ג ביה על הכהנים הלויים: "ושמרתם את משמרת הבית מסח", שמוה נראה ששמרו אותו "מסח" ביום ובלילה. ונפלאה ממני רא"י זו, שהרי שם שמרו לא את המקדש אלא את המלך יואש מפני אנשי עתליה המלכה, וכמובן ששמרו את המלך הקטן מנבקשי נפשו ביום ובלילה. ורש"י המלבי"ם פרשו שם ששמרו את בית המלך. אבל אין לזה שום שייכות לשמירת המלך. אבל יש להביא רא"י ברורה מהאמור בדה"ב (ל"ה), שבפסח שעשה ישעיהו המלך, עשו הלויים את עבודתם (שחיטה והפסחה) בעד כל ישראל ואח"כ בעד הכהנים ואחיהם המשוררים, שעמדו על הדוכן ואמרו הלל בשעת שחיטת הפסח. וגם בעד השוערים, שומרי בהמ"ק, שלא יכלו לעזוב את משמרתם ולהתעסק בהם. וכה נאמר שם: "והשוערים ישערו ושער אין להם לסור מעל עבדתם". והלא שחיטת הפסח היא ביום ואעפ"כ עמדו הלויים על כל שער ושער לשמור את בהמ"ק ולא יכלו לסור משם אפילו